

Opgave 2 Bestaat Jim Carrey?

13 maximumscore 1

Een goed antwoord bevat een uitleg dat er volgens Hume geen onveranderlijk zelf te vinden is, omdat het zelf een bundel van percepties is die voortdurend veranderen / omdat een onveranderlijk zelf geen object van ervaring is en dit idee dus het product van de verbeelding moet zijn.

voorbeeld van een goed antwoord:

Hume gaat ervan uit dat we het zelf moeten kunnen aantonen door innerlijke waarneming. Maar daarin komen we geen 'ik' of 'zelf' tegen dat door de tijd heen hetzelfde blijft. Het ik is slechts een bundel van losse percepties die elkaar snel opvolgen en voortdurend veranderen. Door de verbeeldingskracht noemen we dingen hetzelfde, terwijl ze niet hetzelfde zijn. Als ze geleidelijk en onmerkbaar veranderen, denken we dat ze door de tijd heen hetzelfde zijn gebleven, maar we houden onszelf daarbij voor de gek. Het zelf is een product van de verbeelding.

14 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een uitleg dat numerieke identiteit een voorwaarde is voor verantwoordelijkheid: alleen als je dezelfde persoon bent gebleven, kun je verantwoordelijk zijn voor je handelingen uit het verleden 1
- een argument dat Jim Carrey ondanks dat hij daar zelf anders over denkt verantwoordelijk kan worden gehouden voor de keuze in welke films hij speelt 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Je kunt alleen maar verantwoordelijk zijn voor wat je doet als je de dingen die je doet zelf hebt gedaan en dat het niet iemand anders was. Je moet dus in de loop van de tijd wel dezelfde persoon zijn gebleven. Dat is wat numerieke identiteit inhoudt: 'dat wat maakt dat we ondanks veranderingen door de tijd heen dezelfde persoon blijven'. Alleen als we dezelfde persoon zijn gebleven, kunnen we verantwoordelijk zijn voor onze handelingen uit het verleden 1
- Volgens Jim Carrey is er – omdat hij altijd een rol speelt – niets in hem dat door de tijd heen hetzelfde blijft en kan hij niet verantwoordelijk worden gehouden voor de keuze in welke films hij speelt, omdat die keuzes hem overkomen. Maar dat je voor jezelf tot de conclusie komt dat je je ware identiteit niet kunt vaststellen en dat die er daarom niet is, betekent nog niet dat anderen dat met je eens zijn. Voor anderen kan er nog steeds een Jim Carrey bestaan die door de tijd heen ondanks veranderingen van rol onveranderlijk is gebleven. Anderen kunnen hem daarom wel verantwoordelijk houden voor zijn keuzes 1

Vraag	Antwoord	Scores
15	<p>maximumscore 3</p> <p>Een goed antwoord bevat de volgende elementen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een weergave wat Parfit verstaat onder psychologische continuïteit: het handhaven van overlappende ketens van sterke psychologische verbondenheid 1 • een uitleg met het gedachte-experiment ‘eenvoudige teletransportatie’ dat een replica volgens Parfit dezelfde persoon is: de replica is als exacte kopie psychologisch continu met de originele persoon die niet meer bestaat 1 • een weergave van het probleem dat het gedachte-experiment ‘het geval van het zijspoor’ volgens Parfit oproept: omdat de persoon en de replica beiden bestaan, ligt het voor de hand te denken dat de persoon op de zijtak niet dezelfde is als de replica 1 <p>voorbeeld van een goed antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Psychologische continuïteit is volgens Parfit het handhaven van overlappende ketens van sterke verbondenheid. Het kan bijvoorbeeld gaan om overlappende herinneringen of gelijk gebleven andere psychologische toestanden 1 • In het gedachte-experiment ‘eenvoudige teletransportatie’ wordt een replica van iemand gemaakt. Het lichaam van de originele persoon wordt vernietigd en de informatie uit de hersenen wordt van een nieuw lichaam voorzien. Het lichaam en de informatie uit de hersenen zijn exact hetzelfde. De replica denkt zich te herinneren hoe hij in het vorige lichaam leefde dat in alle opzichten, lichamelijk en psychologisch, identiek is. Bij eenvoudige teletransportatie is de replica psychologisch continu met de originele persoon 1 • In ‘het geval van het zijspoor’ wordt het originele lichaam echter niet vernietigd en blijven de originele persoon en de replica beiden bestaan. Omdat de persoon op de zijtak en de replica met elkaar kunnen praten, ligt het voor de hand om te denken dat de zijtakpersoon niet dezelfde is als de replica. Als de zijtakpersoon zich in zijn arm knijpt, voelt de replica daar niets van 1 	
16	<p>maximumscore 2</p> <p>Een goed antwoord bevat de volgende elementen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een uitleg met het gedachte-experiment over Napoleon van Parfit dat een vraag naar persoonlijke identiteit leeg kan zijn: als je zowel eigenschappen van jezelf als van Napoleon hebt, bestaat er geen onderliggende identiteit waarover we kunnen vragen of het dezelfde persoon is gebleven 1 • een argumentatie op basis van het al dan niet aanwezig zijn van een onderliggende identiteit of Jim Carrey volgens Parfits gedachte-experiment dezelfde persoon is als Andy Kaufman 1 	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

voorbeeld van een goed antwoord:

- In het gedachte-experiment over Napoleon van Parfit vervangt een hersenchirurg jouw karakter en herinneringen door die van Napoleon. Door een voor een alle schakelaars om te zetten, ben je aan het begin jezelf en aan het eind Napoleon. Daar tussenin ben je een beetje jezelf en een beetje Napoleon. De vraag ‘Ben ik mezelf of ben ik Napoleon?’ is dan volgens Parfit een ‘lege vraag’. Je identiteit is niets meer dan een verzameling karaktereigenschappen en overtuigingen en er bestaat geen onderliggende identiteit waarover we kunnen vragen of het dezelfde persoon is gebleven. Beide antwoorden, jezelf of Napoleon, zijn slechts andere beschrijvingen van dezelfde situatie 1

 - Op dezelfde manier zou je kunnen zeggen dat ook de vraag of Jim Carrey dezelfde persoon is als Andy Kaufman volgens Parfit een lege vraag is. Jim Carrey en Andy Kaufman zijn slechts andere beschrijvingen van dezelfde situatie. Ook al zegt Jim Carrey dat hij nooit zichzelf is en helemaal is veranderd in Andy Kaufman, toch heeft hij veel dezelfde eigenschappen als hij daarvoor had. Zijn herinneringen aan zijn verleden als Jim Carrey zullen niet zijn veranderd in die van Andy Kaufman. Tegelijkertijd heeft hij veel eigenschappen van Andy Kaufman overgenomen. Zonder onderliggende identiteit is de vraag of Jim Carrey en Andy Kaufman dezelfde zijn een lege vraag 1
- of
- Volgens Jim Carrey bestaat hij niet meer en was hij tijdens het spelen helemaal Andy Kaufman geworden. Toch is het niet zo dat hij alle eigenschappen van Andy Kaufman heeft overgenomen. Hij zal niet de jeugdherinneringen van Andy Kaufman hebben, maar die van zichzelf. In tegenstelling tot het gedachte-experiment over Napoleon, is hier nog wel steeds sprake van een onderliggende identiteit, namelijk die van Jim Carrey zelf. De vraag of Jim Carrey en Andy Kaufman dezelfde persoon zijn, is dus niet leeg. Jim Carrey is nog steeds zichzelf, ook al weet hij zelf misschien even niet meer wie hij is, omdat hij helemaal is opgegaan in het spelen van de rol van Andy Kaufman 1

17 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een uitleg dat Jim Carrey tijdens de opnamen van de film Andy Kaufman is, met Schechtmans opvatting van het zelf als antwoord op een karakteriseringsvraag: het narratieve zelfbeeld van Jim Carrey is Andy Kaufman 1

- een uitleg dat Jim Carrey tijdens de opnamen van de film niet Andy Kaufman is, met Bakers opvatting over de voorwaarde voor het bestaan van een zelf: Andy Kaufman is al overleden en de persoon die bestaat, is Jim Carrey, ook al zegt hij zelf dat hij Andy Kaufman is 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

voorbeeld van een goed antwoord:

- Volgens Schechtman zou Jim Carrey tijdens de opnamen wellicht werkelijk zijn veranderd in Andy Kaufman. De karakteriseringsvraag gaat over identiteit als in een 'identiteitscrisis'. Dan vraag je naar welke kenmerken echt die van jou zijn. Je identiteit wordt bepaald door het narratief zelfbeeld met een samenhang waarin belevenissen betekenis krijgen vanuit het verhaal. In zijn narratieve zelfbeeld is Jim Carrey Andy Kaufman geworden. Daarmee is hij dus ook een andere persoonlijkheid en dus een andere persoon geworden. De karakteriseringsvraag gaat immers over identiteit als persoonlijkheid, die afhankelijk is van het innerlijke leven van iemand 1
- Maar volgens Baker gaat de vraag naar numerieke identiteit vooraf aan de karakteriseringsvraag. Zonder persoon is er geen persoonlijkheid. Er moet eerst iemand bestaan voordat die persoon een zelfnarratief kan scheppen, en een innerlijk leven en een persoonlijke identiteit kan hebben. Andy Kaufman is al overleden en de persoon die bestaat is Jim Carrey, ook al denkt en zegt hij zelf dat hij Andy Kaufman is 1

18 maximumscore 1

Een goed antwoord bevat een uitleg met tekst 4 dat Jim Carrey volgens Korsgaard geen autonoom persoon zou zijn, omdat hij geen eigen redenen heeft waarmee hij antwoord kan geven op de vraag wie hij wil zijn.

voorbeeld van een goed antwoord:

Volgens Korsgaard wordt onze autonomie bepaald door de praktische identiteit die voor ons het waardevolst is: de beschrijving van jezelf waaruit blijkt wat je waardevol vindt en waaruit volgt hoe je moet handelen, waarbij je je kritisch tot jezelf kunt verhouden om de vraag te beantwoorden wie je wilt zijn. De redenen die we onze eigen redenen noemen, bepalen onze autonomie. Volgens Jim Carrey zijn er geen redenen die hij als zijn eigen redenen opvat, sterker nog: hij denkt dat hij geen keuzes maakt, maar dat die keuzes hem overkomen. Jim Carrey geeft geen antwoord op de vraag wie hij wil zijn en daarmee is hij volgens Korsgaard niet autonoom.